

**Pieņemts spriedums lietā par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas
gadījumā**

Satversmes tiesa ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr. 2010-69-01 „Par likuma „Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā” pārejas noteikumu 6. un 7. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 91. pantam”.

Satversmes 1. pantā nostiprināta Latvijas Republikas demokrātiskā iekārta, savukārt 91. pantā noteikts: „Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.”

2009. gada 18. jūnijā Saeima pieņēma likumu „Grozījumi likumā „Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā”” ierobežojot no garantijas fonda izmaksājamo līdzekļu apmēru no trīs vidējām mēnešalgām līdz četrām minimālajām mēnešalgām laika periodā no 2009. gada 10. jūlija līdz 2011. gada 31. decembrim.

Pieteikuma iesniedzēji – kopumā 59 fiziskas personas, norādīja, ka apstrīdētā norma neatbilst Latvijas Republikas Satversmes 91. pantā nostiprinātajam tiesiskās vienlīdzības principam, jo nosaka atšķirīgu attieksmi izmaksu apmēra noteikšanā, un 1. pantā ietvertajam tiesiskās vienlīdzības principam.

Izskatot lietu, Satversmes tiesa secināja, ka apstrīdētās normas paredz iespēju ierobežotā apjomā apmierināt visu to personu prasījumus, kurām saskaņā ar normatīvajiem aktiem uz tiem ir tiesības. Izsverot sabiedriskā ieguvumu pārsvaru pār indivīda tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto kaitējumu, Satversmes tiesa atzina, ka apstrīdētās normas nav pretrunā ar Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietvērto vienlīdzības principu.

Taču Satversmes tiesa norādīja, ka, nenosakot apstrīdētajām normām pārejas periodu, likumdevējs ir pārkāpis indivīda tiesiskās paļāvības principu. Proti, personas varēja paļauties uz to, ka pēc uzņēmuma maksātnespējas pasludināšanas ar to saistītās tiesiskās attiecības tiks regulētas saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas bija spēkā uzņēmuma maksātnespējas pasludināšanas brīdī.

Pieņemot apstrīdēto regulējumu, likumdevējs ir aizsargājis tikai to personu tiesības, kuras jau bija vērsušās Maksātnešpējas administrācijā, un uz šīm personām attiecinājis iepriekšējo normatīvo regulējumu. Savukārt personām, kuru darba devēji atzīti par maksātnešpējīgiem, bet kuru prasījumi Maksātnešpējas administrācijai līdz apstrīdēto normu spēkā stāšanās dienai vēl nebija iesniegti, likumdevējs nav paredzējis pārejas periodu un līdz ar to pārkāpis tiesiskās paļāvības principu.

Tādējādi apstrīdētās normas, ciktāl tās attiecas uz personām, kuru darba devējs atzīts par maksātnešpējīgu līdz apstrīdēto normu spēkā stāšanās dienai, neatbilst Satversmes 1. pantam un uzskatāmas par spēkā neesošām no pieņemšanas brīža.

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams. Tas stāsies spēkā dienā, kad tiks publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Sprieduma teksts ir pieejams arī Satversmes tiesas mājas lapā: <http://www.satv.tiesa.gov.lv>.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv
67210274